

อุบัติเหตุจากสารเคมี

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน

รับโทรเข้าหน่วยงานรับผิดชอบ ที่เกี่ยวข้องในท้องที่เกิดเหตุ
ให้ดำเนินการระงับเหตุทันที

สายด่วนนิรภัย

1784

- เกิดเหตุในกรุงเทพมหานคร 199
- ศูนย์อุบัติเหตุภัยกรุงเทพมหานคร 1555
- กรมควบคุมมลพิษ 1650
- เกิดเหตุบนทางหลวง 1193
- เกิดเหตุบนทางด่วน 1543
- เกิดเหตุบนท้องถนน

แจ้งศูนย์ปลอดภัยคมนาคม 0 2280 8000

- เกิดเหตุเกี่ยวกับสารกัมมันตรังสี

แจ้งสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

ในเวลาราชการ 0 2596 7699

หรือ 089 200 6243

นอกเวลาราชการ 089 200 6243

สารเคมีอันตราย คืออะไร...

สารเคมีอันตราย วัตถุอันตราย หรือ สารอันตราย หมายถึง ธาตุหรือสารประกอบที่มีคุณสมบัติเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ พืช ทำให้ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม สามารถจำแนกได้ 9 ประเภทตามหลักสากล ดังนี้

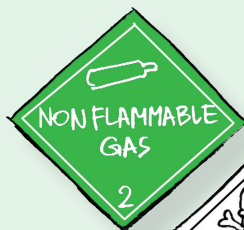

ประเภทที่ 1 วัตถุระเบิด

ประเภทที่ 2 ก๊าซ

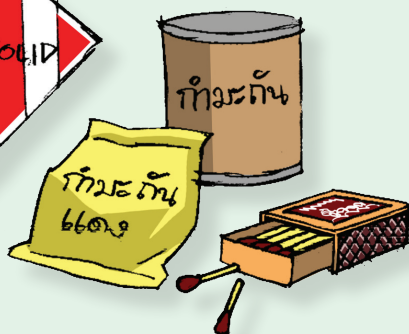
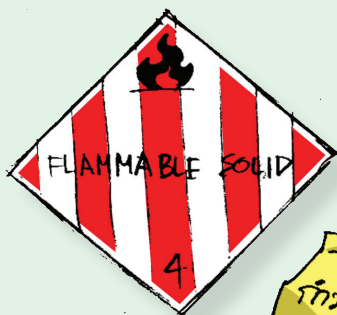

ประเภทที่ 3 ของเหลวไวไฟ

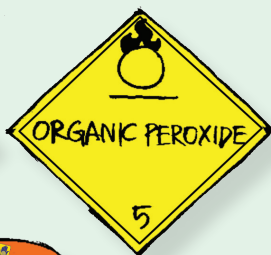

ประเภทที่ 4 ของแข็งไวไฟ

ประเภทที่ 5 วัตถุออกซิไดส์และออร์แกนิกเปอร์ออกไซด์

ประเภทที่ 6 วัตถุมีพิษและวัตถุติดเชื้อ

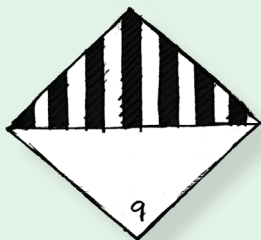
ประเภทที่ 7 วัตถุกัมมันตรังสี

ประเภทที่ 8 วัตถุกัดกร่อน

ประเภทที่ 9 วัตถุอื่น ๆ ที่เป็นอันตราย

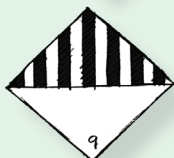

ทราบว่าเป็นสารอันตรายได้อย่างไร

สารเคมีที่พบเป็นสารอันตรายหรือไม่
และก่อให้เกิดอันตรายได้อย่างไร?

โดยการสังเกตฉลาก หรือเครื่องหมายซึ่งเป็นเครื่องหมาย
สากลที่ติดบนภาชนะบรรจุ ถังเหล็ก แท็งก์ หรือป้ายที่ติดบน
รถยนต์หรือรถบรรทุก ดังนี้

วัตถุระเบิด

ระเบิดได้เมื่อถูกกระแทก เสียดสี หรือความร้อน
เช่น ที่เอ็นที ดินปืน พลุไฟ ดอกไม้ไฟ

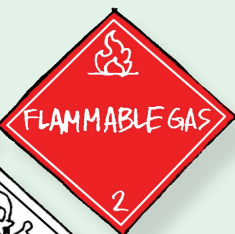
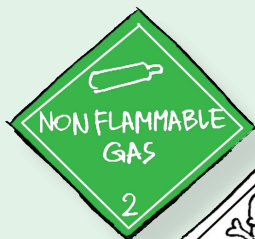

ก๊าซไวไฟ

ติดไฟง่ายเมื่อถูกประกายไฟ

เช่น ก๊าซหุงต้ม ก๊าซไฮโดรเจน ก๊าซมีเทน ก๊าซอะเซทิลีน

ของเหลวไวไฟ

ติดไฟง่ายเมื่อถูกประกายไฟ
เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง กิโนเนอร์ อะซิโตน ไซลีน

วัตถุที่ถูกห้ามลั่วทำให้อากาศไวไฟ

เช่น แคลเซียมคาร์ไบด์ โซเดียม

ก๊าซไม่ไวไฟ, ไม่เป็นพิษ

อาจเกิดระเบิดได้เมื่อถูกกระแทกอย่างแรง
หรือได้รับความร้อนสูงจากภายนอก

เช่น ก๊าซออกซิเจน

ก๊าซไนโตรเจนเหลว

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

ก๊าซพิษ

อาจตายได้เมื่อได้สูดดม
เช่น ก๊าซคลอรีน ก๊าซแอมโมเนีย ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์

ติดไฟง่ายเมื่อถูกประกายไฟ
เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ทินเนอร์ อะซิโตน ไซลีน

ของแข็งไวไฟ

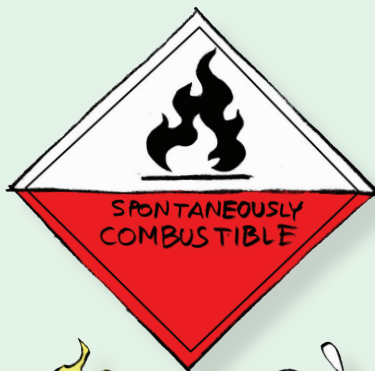
ลุกติดไฟง่ายเมื่อถูกเสียดสีหรือความร้อนสูงภายใน
45 วินาที เช่น ผงกำมะถัน ฟอสฟอรัสแดง ไม้ขีดไฟ

วัตถุที่เกิดการลุกไหม้ได้เอง

ลุกติดไฟได้เมื่อสัมผัสกับอากาศภายใน 5 นาที
เช่น ฟอสฟอรัสขาว ฟอสฟอรัสเหลือง โซเดียมซิลไฟต์
ระเบิดได้เมื่อถูกกระแทกเสียดสี หรือความร้อน
เช่น ที่เอ็นที ดินปืน พลุไฟ ดอกไม้ไฟ

วัตถุออกซิไดส์

ไม่ติดไฟแต่ช่วยให้สารอื่นเกิดการลุกไหม้ได้ดีขึ้น
เช่น ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ โพแทสเซียมคลอเรต
แอมโมเนียม ไนเตรท

ออร์แกนิกเปอร์ออกไซด์

อาจเกิดระเบิดได้เมื่อถูกความร้อน วัตต่อการกระทบ
และเสียดสีทำปฏิกิริยารุนแรงกับสารอื่นๆ
เช่น อะซิโตนเปอร์ออกไซด์

วัตถุมีพิษ

อาจทำให้เสียชีวิต หรือ บาดเจ็บอย่างรุนแรง
จากการกิน สูดดม หรือ จากสัมผัสทางผิวหนัง
เช่น อาร์ซีนิก ไซยาไนด์ ปรอก สารฆ่าแมลง
สารปราบศัตรูพืช โลหะหนักเป็นพิษ

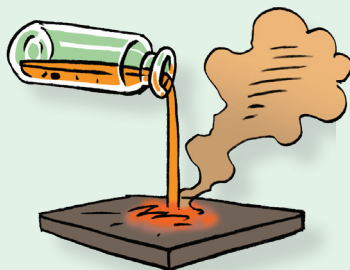
วัตถุติดเชื้อ

วัตถุที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนและทำให้เกิดโรคได้
เช่น ของเสียอันตรายจากโรงพยาบาล เข็มฉีดยาที่ใช้แล้ว เชื้อโรคต่างๆ

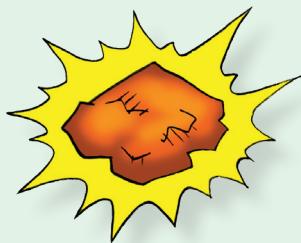
วัตถุกัดกร่อน

สามารถกัดกร่อนผิวหนังและเป็นอันตราย
ต่อระบบทางเดินหายใจ เช่น กรดเกลือ กรดกำมะถัน
โซเดียมไฮดรอกไซด์ แคลเซียมไฮโปคลอไรต์

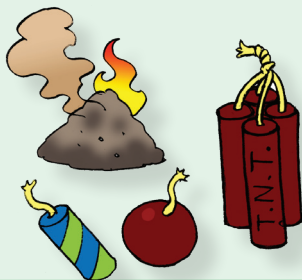
วัตถุพิษร้ายจริงสิ

วัตถุที่สามารถให้รังสีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต
เช่นโคบอลต์ เรเดียม

วัตถุอื่นๆที่เป็อันตราย

เช่น ของเสียอันตราย แอสเบสตอสขาวเบนซิลดีไฮด์
ของเสียปนเปื้อน ไดออกซินระเบิดได้
เมื่อถูกกระแทก เลี้ยวตีส หรือความร้อน
เช่น ทีเอ็นที ดินปืน พลุไฟ ดอกไม้ไฟ

สารเคมีสามารถทะลุเข้าสู่ร่างกาย...ได้อย่างไร

ทางจมูก

โดยการสูดดมเอาไอ ผง หรือ ละอองสารพิษเข้าสู่ร่างกาย

ทางปาก

โดยการรับประทานเข้าไปโดยตรงทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ

ทางผิวหนัง

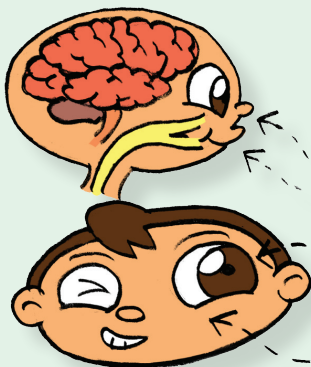
โดยการสัมผัสหรือจับต้องสารพิษซึ่งสามารถซึมเข้าสู่ผิวหนังได้

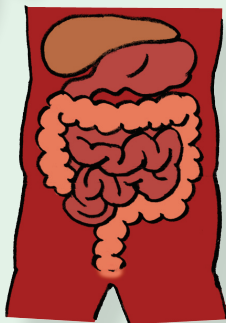
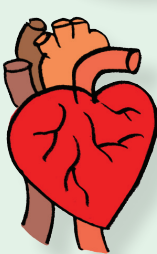
เมื่อได้รับสารอันตราย มีผลต่อร่างกาย..อย่างไร

โดยธรรมชาติของร่างกายมนุษย์เมื่อได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกายจะมีขบวนการทำลายพิษให้น้อยลง และพยายามขับสารนั้นออกมาทางเหงื่อ น้ำนม อุจจาระ น้ำลาย ลมหายใจ ฯลฯ แต่หากได้รับสารพิษมากเกินไปจะเกิดผลเสียหลายต่อระบบต่างๆ ของร่างกาย ดังนี้

- ระบบทางเดินหายใจ
- ผิวหนังและตา
- ระบบกล้ามเนื้อ
- ระบบย่อยอาหาร
- ระบบเลือด
- อวัยวะภายใน
- ระบบประสาท
- ระบบหัวใจและหลอดเลือด

เกิดอาการอย่างไร...เมื่อได้รับสารอันตราย

- เกิดผดผื่นคัน
- ระคายเคือง
- ผิวหนังไหม้ อักเสบ
- หน้ามืด วิงเวียน

- ขาดอากาศ
- อัมพาต
- ผลต่อทารกในครรภ์
- มะเร็ง
- เสียชีวิต

ป้องกันตนเองจากสารเคมีได้อย่างไร

- ไม่สัมผัสภาชนะบรรจุสารเคมีที่ชำรุด หรือสารที่รั่วไหล

- อย่าเข้าใกล้แนวกันเขตอันตราย
สังเกตจากแถบเหลือง-ดำ หรือแถบแดง-ดำ

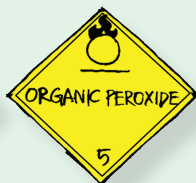
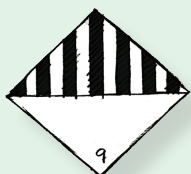
- อยู่เหนือลม หรือที่สูงหรือออกจากบริเวณที่เกิดเหตุทันที หากเห็นว่าไม่ปลอดภัย

เมื่อพบเห็นสัญลักษณ์สารเคมี...ต้องทำอะไร

- พยายามจำแนกว่าเป็นสารเคมีชนิดใด โดยดูจากฉลาก หรือแผ่นป้ายที่ติดอยู่บนภาชนะบรรจุหรือข้างรถ

- อย่าพยายามกระทำในสิ่งที่ไม่รู้จริง เพราะอาจก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างรุนแรงโดยมิได้คาดคิด
- โทรศัพท์ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่
 - กรมควบคุมมลพิษ
 - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
 - เทศบาล
 - เจ้าของพื้นที่เกิดเหตุเป็นต้น

ข้อมูลที่เราควรจดเมื่อพบเหตุการณ์

- สถานที่เกิดเหตุ
- ลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่

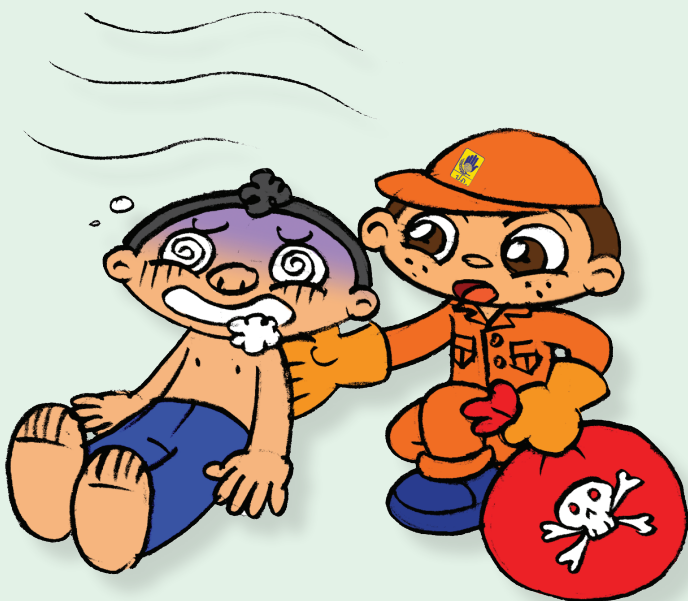
- ชนิด/ประเภทของสารเคมี (ถ้าทราบ)
- จำนวน/ปริมาณของสารเคมีที่หกหรือรั่วไหล (ถ้าทราบ)
- มีแหล่งน้ำหรือชุมชนอยู่ใกล้เคียงบริเวณที่เกิดเหตุหรือไม่

จะช่วยเหลือผู้ป่วยได้อย่างไร

- เคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปอยู่ในที่อากาศบริสุทธิ์
- ถอดเสื้อผ้าที่เปื้อนสารเคมีออกและแยกใส่ถุงหรือภาชนะต่างหาก

- หากสัมผัสสารให้ล้างด้วยน้ำมากๆ อย่างน้อย 15 นาที
ไปพบแพทย์

“ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย
ฟื้นฟูและกู้ภัย คือหัวใจ กรม ปภ.”

ฝ่ายผลิตสื่อโสตทัศนูปกรณ์และสิ่งพิมพ์ กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย
โทร. 0-2637-3458-61 โทรสาร 0-2243-2200
www.disaster.go.th สายด่วนนิรภัย 1784

